

Virus Raspberry bushy dwarf (RBDV) na vinski trti

Rumenenje listov maline sorte *autumn bliss*, okužene z RBDV

Povzročitelj

virus grmičavosti in pritlikavosti malin (*Raspberry bushy dwarf virus – RBDV*), *Idaeovirus*

Uvod

RBDV je virus, ki navadno v naravi okužuje maline in robide, tako gojene kot tudi divje vrste. Leta 2003 smo virus z zanimivimi bolezenskimi znamenji prvič našli tudi na vinski trti sort *laški rizling* in *štajerska belina*, ravno v Sloveniji, na Kmetijskem inštitutu Slovenije. Virus okužuje tudi druge vinske sorte, vendar bolezenska znamenja tam niso tako značilna kot na prej omenjenih sortah.

Virus je bil na vinski trti najden še na Madžarskem, v Srbiji in na Hrvaškem.

Bolezenska znamenja

Značilna bolezenska znamenja smo opazili samo na rastlinah dveh sort, *štajerska belina* in *laški rizling*. Znamenja so navadno najbolje vidna konec maja in v začetku junija, pojavljajo se na posameznih listih na trsu. Kasneje, ko je rast bujnejša, lahko simptomatične liste skrijejo ostali nesimptomatični listi, zato v rastni sezoni zlahka prezremo bolezenska znamenja.

Bolezenska znamenja na listih sorte *laški rizling*

Na omenjenih sortah se lahko pojavljajo klorotični do živo rumeni linijski vzorci ali pa rumenenje listne površine, ki lahko zajame skoraj celotno listno ploskev. Pri ostalih sortah smo na okuženih rastlinah opazili neznajčilna bolezenska znamenja, predvsem različne

kloroze, ki pa jih nismo uspeli povezati izključno z okužbo z RBDV.

Razširjenost

RBDV je razširjen v vseh vinorodnih deželah Slovenije, vendar smo ga v vinorodni deželi Primorska našli samo na področju Vipavske doline. Okužbe smo potrdili v številnih belih in rdečih vinskih sortah, med njimi na sortah *cabernet sauvignon*, *chardonnay*, *kraljevina*, *laški rizling*, *malvazija*, *modra frankinja*, *modri pinot*, *radgonska ranina*, *renski rizling*, *rizvanec*, *sauvignon*, *šipon*, *štajerska belina*, *tokaj*, *traminec* in *zweigelt*.

Možni načini prenosa

Edini trenutno poznani način prenosa RBDV pri vinski trti je z okuženim sadilnim materialom. Pri malinah se virus učinkovito prenaša s semenom in cvetnim prahom. Pri vinski trti se virus s semenom ne prenaša ali pa se prenaša v izredno redkih primerih.

Varstvo

Podobno kot pri ostalih virusnih boleznih, je varstvo pred okužbo z RBDV izključno preventiva. Virus se prenaša predvsem s sadilnim materialom, zato je treba uporabljati za sajenje zdrav sadilni material.

Za RBDV zaenkrat ni znano, da bi virus prenašali kakršni koli insekti, zato se omejevanje bolezni z zatiranjem prenašalcev ne uporablja.

Viri:

Jevremović D., Paunović S. 2011. *Raspberry bushy dwarf virus* – a Grapevine Pathogen in Serbia. *Pesticides and Pyitomedicine*, 26, 1: 55-60

Mavrič I., Viršček Marn M., Koron D., Žežlina I. 2003. First report of *Raspberry bushy dwarf virus* on Red Raspberry and Grapevine in Slovenia. *Plant Disease*, 87, 9: 1148

Mavrič Pleško I., Viršček Marn M., Širca S., Urek G. 2009. Biological, serological and molecular characterisation of *Raspberry bushy dwarf virus* from grapevine and its detection in the nematode *Longidorus juvenilis*. *European Journal of Plant Pathology*, 123: 261-268

Mavrič Pleško I., 2011. Virus malin, ki okuži vinsko trto. *SAD*, 21, 3: 10-11

Mavrič Pleško I., Viršček Marn M., Nyerges K., Lazar J. 2012. First Report of *Raspberry bushy dwarf virus* Infecting Grapevine in Hungary. *Plant Disease*, 96, 10: 1582

<http://www.dpvweb.net/dpv/showdpv.php?dpvno=165> (30. 10. 2104)

Avtorici: Irena Mavrič Pleško, Mojca Viršček Marn